

Pedagógusok tapasztalatai a transzlingválással

(Részletek a 2018. januári transzlingváló műhelyen elhangzottakból)

1.

Én például azt figyeltem meg- én nagyon kevés óraszámot tanítok, mint- mint (###), hogy **a gyerekek sokkal szívesebben, bátrabban, tehát meg mernek eleve szólalni cigányul**. Nem szólunk rájuk, hogy ne beszélj így, hanem bátran. Tehát- gát nincs bennük. (...) És mi is használjuk a színek megnevezésénél, vagy egyszerűbb kifejezéseknél. és **úgy élvezik a gyerekek**. Tehát bátran el tudják mondani az érzéseiket. meg- meg tényleg, nincs benne olyan, hogy na, itt van a tanár és akkor nem szólalhatok meg cigányul. (alsós vezető pedagógus)

2.

Ki is állt négy gyerek, és elkezdtek a mesét mondani, és ami meggyőzött most is, tehát ###, aki a hal volt, ugye próbálta- válaszolni, és akkor mondtam neki, hogy nyugodtan mondjad, mintha anyukádnak mondanád otthon. **Úgy beszélt cigány nyelven, hogy még én is meglepődtem, és ő nagyon gyenge képességű gyerek, viszont nagyon szépen elmondta**. Hát az egy mondat- több mondat volt, amit ott válaszolt a halásznak, ő ennek utána, mikor vége volt az óra-, ő nagyon büszke volt magára, tehát nagyon motiválja a gyerekeket, jó volt.

(...)

Ami nagyon meglepő, amikor mi elsőbe tanultuk ugye a szavakat, és a hangokat kell mondani, nagyon nehezen megy. Mikor most kértem, hogy- (...) fel volt téve a magyar szó, és mellértük cigányul. **Gyönyörű szépen kibetűzik. És tudják, hogy milyen hang**. (...) Elbetűzték nekem, hogy mit írjak fel.

(...)

Hát még annyit, hogy azt viszont lehetne mondani, (...) úgy a ### az elsősöknek, mert **ha én most lennék megint elsős, biztos hogy a cigány szót használnám a hanghallásra**. Mert az- azzal tudjátok, hogy mi alsósok nagyon-nagyon megkínlódunk, mert nem hallják. Viszont a mai órán is bebizonyították, hogyha egy olyan szót tesztek eléjük, amit ismernek, akkor nekem el fogják tudni mondani a betűket. Meg a hangot. Ez nem lenne rossz.

(...)

A másik dolog, amit akartam mondani, hogy nem élnek vissza. **Nem élnek vissza velem**. Tehát ez is úgy jött- tehát mi elkezdjük magyarul, és amikor adódik a helyzet, akkor mondja. Tehát nem kötelezem, ha észreveszem, hogy nem tudja kifejezni, akkor mondom, hogy mondhatod, ha anyu- mi- nálunk ezt úgy hívjuk, hogy ha anyukádnak mondanád, hogy ő is megértené. De nem élnek velem vissza. (második osztályos tanító-pedagógus)

3.

Hát mint nálam &&. mert ő papiros. és ahhoz képest úgy beszél cigányul, hogyha neki lehet, akkor folyékonyan. **És csak mondja, mondja, mondja**.

(...)

Volt olyan gyerek, aki egyáltalán nem is értette, hogy én mit akarok tőle, elmagyarázták neki cigányul. Tehát én ebből sose csinálok nagy ügyet vagy problémát. (...) De amúgy **élvezik, mert engem tanítanak**. (...) Jobban felkelti a gyerekek érdeklődését. tehát ha én azt a száraz anyagot leadom, (...) akkor az osztály fele halálra fogja magát unni. És **így viszont érdekli őket**. (negyedik osztályos pedagógus)

4.

Egyébként én továbbra is, tehát ez a cigány nyelv használata nálunk nem kényszerített, ha neki könnyebb azzal, könnyebb. (...) tehát megbeszéljük, ha valamelyik nem érti, Akkor vannak- tehát

nyilván vannak szintkülönbségek, és akkor- mivel én nem tudok cigányul, akkor mondjad- el a lényegét, vagy segíts neki vagy valami, és **megduruzsolják csoportba is**, tehát ilyen probléma nincs.

(...)

A kicsikkel, a negyedikesekkel is szoktuk, hát ha akarom, ha nem, tehát a rajzóra egy szabad óra, meg délután is mikor modulozunk, és akkor természetesen beszélgetünk közbe, nyilván (...) ott szabadon, és ha valamit magyarázok, és nem értik, akkor **odamennek egymásnak- én nem mondom, hogy lehet, nem lehet, mert az természetes**, tehát elfogadják ezeket a dolgokat. (rajz szakos pedagógus)

(...)

A trópusi őserdő állatait vették a hetedik á-sok, és hát volt vagy harmincvalahány állat. Hát megmondom őszintén, hogy így bevágni, hogy melyik melyik, és egyet se felejtsek el, még nekem is feladta volna- Hát gyerekek, kell... Hát próbáljuk ábécé sorrendben, hogy melyikbe van a legtöbb, és próbáltuk így blokkokba, hogy hátha így jobban (...). Na de még így is sok volt, mert én se tudtam megjegyezni, hát nevettek is rajtam. na mondom akkor, ðð-nak szóltam, az egyik gyereknek, rengeteget beszél cigányul, ha kell, ha nem, na gyorsan írd fel a táblára, és akkor ábécé sorrendbe, és sokkal hamarabb megtanulták. és **sokkal könnyebben bejött, mint a magyar. tehát ő felírta cigányul**, hát jó, volt az ilyen magyarosított valami, teljesen mindegy, lényeg az, hogy tudták. (Rajz szakos és délutáni modulós pedagógus)

5.

Például nekem franciaórán nagyon szeretnek úgy a hármás felosztásban dolgozni, amikor úgy dolgozunk szavakkal, hogy három oszlop van, és **most már ők kérik, hogy hadd írjanak fel**. Hát nekem véges az a szóképlet, amit cigányul tudok, és akkor ők középre bebiggyesztenek egy cigány szót, és az a feladat, hogy a többieknek mellé kell magyarul vagy franciául írni.

(...)

Viszont szerintem minél idősebbek, tehát minél nagyobbak a gyerekek, annál inkább rájönnek arra, hogy- hogy **teljesen mindegy, cigányul hogy írja le**. Tehát nekem például a múltkor, amikor én írtam fel (...) a táblára, hogy *káló*, és akkor- akkor az egyik azt mondta, hogy hosszú az *á*, hogy *ká*, meg *ló* (hosszan ejti), a másik azt mondta nem, mert rövid *o*, és mondtam, hogy nincs veszekedés, és *** megszólal, hogy úgy írtátok már, ahogy tudjátok, és teljesen igaza van. Mert én nem tudom ellenőrizni, hogy az most milyen *o*, hosszú, vagy rövid, és akkor mondtam én is, hogy úgy írja a cigányt, ahogy ő szereti.